

ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ

Α΄ ΛΥΚΕΙΟΥ

ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ: ΕΦΗΒΕΙΑ

Κείμενο

**[Εφηβική παραβατικότητα και βίαιη συμπεριφορά: τι είναι αποτελεσματικό
και τι δεν είναι]**

Το παρακάτω κείμενο είναι διαδικτυακό άρθρο του Δημήτρη Κατσίκη, Δρ. Σχολικής και Εξελικτικής Ψυχολογίας, το οποίο αναρτήθηκε στην ιστοσελίδα <https://www.psychologynow.gr> το 2014. Το κείμενο είναι ελαφρώς διασκευασμένο για τις ανάγκες της εξέτασης.

Παρότι στη χώρα μας τα τελευταία χρόνια τα ποσοστά είναι μειωμένα, η εφηβική παραβατικότητα και βίαιη συμπεριφορά δεν έχουν εκλείψει και δεν έχουν πλήρως προληφθεί. [...]

Η εντατική επιτήρηση και οι αυστηρές ποινές ή τιμωρίες είναι μια από τις πιο συχνά υιοθετούμενες πρακτικές για την αντιμετώπιση των παραβάσεων και των βίαιων συμπεριφορών και παρότι προξενούν αρχική εγρήγορση σε ατομικό και κοινοτικό επίπεδο, διαθέτουν ελάχιστη αποτελεσματικότητα. Στο ίδιο μήκος κύματος, μηδαμινή αποτελεσματικότητα σε μακροπρόθεσμο επίπεδο έχουν και οι εκφοβιστικού τύπου παρεμβάσεις που περιλαμβάνουν παρουσίαση της ενδεχόμενης τρομακτικότητας των συνεπειών που υφίστανται οι έφηβοι παραβάτες εντός ή εκτός φυλακής σε περίπτωση σύλληψής τους. Εδώ θα πρέπει να αναφερθεί και ο σημαντικός ρόλος των μέσων μαζικής ενημέρωσης τα οποία συνήθως επιλέγουν να προβάλλουν περισσότερο αντίστοιχες πρακτικές παρά εμπειρικά βασισμένες ή τεκμηριωμένες θεραπείες. Μάλιστα, στη μεταανάλυσή¹ τους οι Petrosino και συνεργάτες βρήκαν ότι πρακτικές σαν τις παραπάνω, οι οποίες

¹ Μετανάλυση: μια μορφή έρευνας κατά την οποία συγκεντρώνονται και αναλύονται τα αποτελέσματα ενός συνόλου άλλων ερευνών

παρουσιάζουν με θεωρητικό και προειδοποιητικά εκφοβιστικό τρόπο τις συνέπειες μιας ενδεχόμενης φυλάκισης ή μιας παραδειγματικής τιμωρίας σε περίπτωση παραβατικότητας συμπεριφοράς, συνδέονται με αυξημένα ποσοστά παραβατικότητας στο μέλλον. Η σειρά αυτής της έρευνας αναδεικνύει ακόμη περισσότερο την ανάγκη πρόληψης της εφηβικής παραβατικότητας. [...] Τα περισσότερα σχετικά προληπτικά μοντέλα εφαρμόζονται σε οικογενειακό ή σχολικό επίπεδο. [...]

Το πρόγραμμα Promoting Alternative Thinking Strategies² (PATHS) αποτελεί ένα πολυετές και πολυεπίπεδο σχολικό αναλυτικό πρόγραμμα το οποίο μπορεί να υλοποιείται από εκπαιδευτικούς και άλλους ειδικούς αγωγής υγείας. Το PATHS περιλαμβάνει εξάσκηση σε κοινωνικοσυναισθηματικές δεξιότητες σε παιδιά Δημοτικού και μπορεί να εφαρμοστεί από την Α΄ έως και την Ε΄ Δημοτικού. Οι εκπαιδευτικοί διεξάγουν ομαδικές συναντήσεις παιδιών διάρκειας 20 και 30 λεπτών με συχνότητα τρεις φορές την εβδομάδα μαθαίνοντας στα παιδιά να εντοπίζουν, να αντιμετωπίζουν και να ρυθμίζουν συναισθήματα, ενώ ταυτόχρονα τα παιδιά διδάσκονται να αντιλαμβάνονται την οπτική των άλλων και να επιλύουν τις δυσκολίες τους με τους άλλους μέσω δεξιοτήτων επίλυσης προβλημάτων. Το PATHS έχει εφαρμοστεί με αποτελεσματικό τρόπο σε γενικά και ειδικά σχολεία. Τα αποτελέσματα της αξιολόγησής του έδειξαν μείωση της επιθετικότητας, των προβλημάτων συμπεριφοράς, της κατάθλιψης καθώς και αυξημένο αυτοέλεγχο.

ΘΕΜΑ 2β

Στο κείμενο αξιοποιείται εξειδικευμένο επιστημονικό λεξιλόγιο. Να καταγράψεις 4 ενδεικτικούς όρους (μονάδες 8) και να δικαιολογήσεις τη χρήση τους. (μονάδες 2)

Μονάδες 10

² Promoting Alternative Thinking Strategies: Προώθηση στρατηγικών εναλλακτικού τρόπου σκέψης

ΘΕΜΑ 3

Με αφορμή το κείμενο αποφασίζεις με εισήγησή σου 250-300 λέξεων στη Γενική Συνέλευση του Λυκείου σου (με τη συμμετοχή των διδασκόντων, κηδεμόνων και όλων των μαθητών) να προτείνεις την ανάγκη να λάβει το σχολείο σου μέτρα πρόληψης κατά της εφηβικής παραβατικότητας. Να πείσεις τους ακροατές επιστρατεύοντας τα κατάλληλα επιχειρήματα.

Μονάδες 40